

Den største admiral i Europa

Det var absolut ikke en tilfældig placering, Københavns bystyre valgte, da statuen af søhelten i september 1881 var klar til at blive afsløret.

Af JØRGEN LARSEN

»Niels Juel gav agt på stormens brag.
Nu er det tid.
Han hejsede det røde flag
Og slog på fjenden slag i slag.«

Det er ikke hvem som helst, der opnår hyldest med navns nævnelse i nationalsangen. Den status er forbeholdt de udvalgte få, der er hævet op i den sfære, hvor kun de helt store nationale helte er at finde. Men Niels Juel var heller ikke en hvem som helst. Allerede i sin samtid blev han med den engelske konge, Karl den

Andens, ord udråbt som »den største admiral, der nu var i Europa«.

Årsagen til denne hæderfulde karakteristik, var historien om, hvordan Niels Juel med en forholdsvis lille flåde havde magtet at splitte hele den mægtige svenske flåde i søslaget i farvandet mellem Stevns og Falsterbo den 1. juli 1677. Et slag, der i den følgende tid gik frsagn om overalt i Europa, og som altså også kom regenten over verdens førende sømagt for øre.

På dette tidspunkt, befandt han sig på toppen af sin karriere. Han kunne gå i land og slå sig ned i regentstaden. Her havde han allerede mange år tidligere været chef for skibsværftet på Gammelholm, som var placeret netop dér, hvor Nationalbanken i dag ligger, og hvor han i bronze skuer ind over området. Niels Juel oplevede det sjældne allerede i levende live at blive en fejret helt.

Han døde i 1697 i en alder af 68 år. Thomas Kingo gav ham ganske i barokkens ånd eftermælet: »Han var en mand

af gammel dyd og dansk oprigtighed.«

Hans jordiske rester har siden 1709 været opbevaret i et kapel i Holmens Kirke få hundrede meter længere henne ad gaden.

Det er altså på ingen måde nogen tilfældig placering, Københavns bystyre havde valgt, da den store statue af søhelten 21. september 1881 var klar til at blive afsløret.

Der skulle således gå to hele århundreder, før byen fik det Niels Juel monument, mange nok vil mene, burde være rejst betydeligt tidligere. Først i 1877, da man fejrede 200 året for det berømteste af alle danske søslag, fandt en kreds af velmenende borgere på at foranstalte en indsamling, som kunne bekoste opstillingen af et passende mindesmærke. Der blev afholdt en kunstnerkonkurrence, som blev vundet af billedhuggeren Theobald Stein. Den samme kunstner forøvrigt, som er ophavsmand til Holberg-statuen foran Det Kongelige Teater.

jln@berlingske.dk

Politikens enøjethed

Niels Juel

Af Tom Elkær-Hansen,
cand.polit.

POLITIKEN ignorerer med stor konsekvens alle indlæg, der støtter Københavns Borgerrepræsentations både velgennemte og – begrundede beslutning om at flytte Niels Juel-monumentet fra Holmens Kanal til Gammelholms nye Havnepromenade.

I sin ensidighed tager avisens både skidt og kanel til støtte for, at 'Niels Juels Billedstøtte' skal blive stående, »hvor den har stået siden 1881 og hører hjemme« – basta – de udviklingsfjendske er gode til at argumentere!

Citatet er fra et indlæg 27.2., 'Lad Niels Juel stå', fra Anne Laugesen (AL). Hovedargumentet, hvis man tør bruge det ord, er som sædvanligt en eller anden historisk overvejelse. Admiralen kan – i levende live – aldrig have stået der, hvor hans statue blev rejst og stadig står. Gammelholm var – på Niels Juels tid – en holm, og Holmens Kanal var en kanal, der foruden til transport også

fungerede som afløbsrende for den indre by. Vor helt var hverken kanaluddyber eller pramdrager, og skønt han var admiral, kunne han ikke gå på vandet. Han har derfor næppe fungeret som dirigent af sejladsen i renden på samme måde, som han i dag ligner en trafikbetjent, der prøver at få styr på stedets motorhelvede.

KÆRE AL, dine overvejelser er altså både historisk og æstetisk ude på tyndere vand end det, søhelten be-sejlede. Hvorfor må Niels Juel ikke få sin sø at se igen, selv om det ikke er det 'sort-ladne hav', hvor helte plejer at færdes for at vinde deres berømmelse, men kun havnens vand han får at se – igen – efter han har været afskåret fra det syn i hen ved 100 år? Hvorfor må admiralen ikke stå akkurat der, hvorfra han mønstrede sine søstridskræfter, før han blev roet ud til sit flagskib.

Og, kære AL, hvorfor skal det kaldes socialistisk, at Københavns borgere og besøgende får et rekreativt område ved havnen med en i alle retninger passende ud-

smykning? Hvad så med Michelangelos socialistiske 'David' og den socialistiske 'Istedløve'? De står begge med udsigt til havnens vand, så de skal vel – for at blive afsocialiseret – tilbageføres til en baggård i Berlin henholdsvis et buskads i Østre Anlæg – ikke AL?

Endelig oplyser indlægget, at det vil koste en større sum at flytte monumentet. Nej! Det beløb du nævner, AL, er, hvad hele omlægningen af Holmens Kanal vil koste. Heraf udgør udgiften til monumentoplaceringen mindre end en tredjedel procent!

Brandchef advarer mod lavere beredskab

Indenrigsministeriet lægger op til, at det københavnske beredskab skal skæres med 12 mio. kr. Det vil være uforsvarligt, mener chefen for Københavns Brandvæsen.

BRANDFARE
Af MALENE BO

Bemandingen på københavnske brandbiler kan fremover skæres ned fra otte til seks mand. Desuden kan det særlige krigsberedskab fjernes. Det mener Indenrigsministeriet, som med en ny betænkning lægger op til, at der allerede fra 1. år kan spares 12 mio. kr. på det københavnske beredskab. Men mange fagfolk er det for risikabelt.

»Det er helt uforsvarligt at reducere beredskabet i København. Nedsættelser kan betyde forsinkelser på op til 10 minutter, fordi der er situationer, hvor man ikke kan gå ind med seks mand,« siger Jan Axlev, der er chef for Københavns Brandvæsen. Han finder det kritisabelt, at ministeriet vil skære ned, selv om det burde være klart, hvilke konsekvenser det kan have. Han henviser til, at Beredskabsstyrelsen, som er faglig rådgiver for Indenrigsministeriet, tidligere har konkluderet, at det er risikabelt at skære i det københavnske beredskab pga. byens gamle, høje huse og den nye Metro.

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen (V). Han henviser i stedet til Jens Vibjerg, der er Venstres kommunalpolitiske ordfører. Jens Vibjerg mener ikke, at der er nogen problemer i de foreslåede nedsættelser.

»Ingen siger, at København skal reducere sit beredskab. Med den nye betænkning bliver det netop i højere grad den enkelte kommune, der vurderer behovet og indretter beredskabet efter det,« siger han.

Jan Axlev mener omvendt, at det er urimeligt at skære pengene væk, før

nogen har haft en chance for at undersøge, hvad kommunerne har behov for.

»Pengene bliver skåret nu, og jeg tror ikke på, at de bliver ført tilbage, hvis det siden viser sig, at kommunerne har brug for dem. I København kommer vi til at mangle 12 mio. kr. og får samtidig det fulde ansvar, hvis noget går galt,« siger han.

Præcis hvor meget København vil blive trukket i bloktilskud er ikke afgjort endnu, men Jan Axlev tror ikke, at beløbet kan forhandles meget ned.

Jens Vibjerg erkender, at København muligvis kommer til at finansiere lidt af besparelsen selv. Men det finder han ikke urimeligt.

»Det kan godt være, at Københavns Kommune bliver underkompenseret i forhold til beredskabet, men så får de garanteret for meget i en anden sammenhæng,« siger han og henviser til, at hele systemet med bloktilskud hænger sammen.

Pind vil ikke tage stilling

Trafikborgmester Søren Pind (V) vil ikke tage stilling til sagen, før de sidste økonomiske forhandlinger er afsluttet. Kun understreger han, at han ikke vil være med til at reducere antallet af brandmænd i beredskabet.

»Jeg har tidligere fået at vide af Indenrigsministeriet, at det er betænkeligt at skære i det københavnske beredskab. Og jeg vil ikke være med til at gøre noget, der kan blive farligt,« siger han.

Han vil ikke kommentere, hvor pengene i stedet skal findes, men i Københavns Brandvæsen mener man, at en stor del af pengene kan findes ved at nedlægge byens krigsberedskab, som i dag ligger under Beredskab Storkøbenhavn.

»Hvis vi nedlægger krigsberedskabet, kan vi spare ni mio. kr. Så er der kun tre mio., som politikerne skal finde,« siger Jan Axlev.

UDSIGT

J.P. KBH. 28/2-2003

Plads til banken

Anne Laugesen
Sdr. Fasanvej 94E
2500 Valby

Hvad får de borgerlige for at flytte Niels Juel? Nu vil flertallet i Københavns Borgerrepræsentation bruge 21 millioner af skattekroneerne på at flytte statuen af Niels Juel fra Holmens Kanal, hvor den har stået siden 1881 og hører hjemme. Det skaber plads til én ny busbane, men samtidig forsvinder 21 parkeringspladser og indtægterne fra disse.

Mærkværdigvis er kun CD med den fornuftige Ben Haddou i spidsen gået imod dette vanvid i Borgerrepræsentationen. At venstrefløjen vil gøre alt

for at genere bilisterne i København er ikke nyt, men nu er det altså også blevet konservativ politik. Og Venstre-borgmester Søren Pind plejer nærmest at græde som et barn ved udsigten til fjernelse af P-pladser, der jo giver hans forvaltning så gode indtægter.

Hvad har mon fået det store borgerlige og det store liberale parti til sammen med de nidkære kulturvogtere i Dansk Folkeparti at hoppe med på dette socialistiske og historieforægtende forslag? Er det mon, fordi de gavmilde venner i Den Danske Bank vil have en stor åben plads foran deres hovedsæde?

Politik 27-2
Lad Niels Juel stå

Anne Laugesen, Sdr. Fasanvej 94 E, Valby.

Nu vil flertallet i Københavns Borgerrepræsentation bruge 21 millioner af skattekroneerne på at flytte statuen af Niels Juel fra Holmens Kanal, hvor den har stået siden 1881 og hører hjemme. Det skaber plads til én ny busbane, men samtidig forsvinder 21 parkeringspladser og indtægterne fra disse.

Mærkværdigvis er kun CD med den fornuftige Ben Haddou i spidsen gået imod dette vanvid i Borgerrepræsentationen. At venstrefløjen vil gøre alt for at genere bilisterne i København er ikke nyt, men nu er det altså også blevet konservativ politik. Og Venstreborgmester Søren Pind plejer nærmest at græde som et barn ved udsigten til fjernelse af P-pladser, der jo giver hans forvaltning så gode indtægter. Hvad har mon fået det store borgerlige og det store liberale parti til sammen med de nidkære kulturvogtere i Dansk Folkeparti at hoppe med på dette socialistiske og historieforægtende forslag? Er det mon, fordi de gavmilde venner i Danske Bank vil have en stor åben plads for deres hovedsæde?

THEOBALD STEIN: NIELS JUEL

Mindesmærket for søhelten Niels Juel (1629-97) blev afsløret den 21. september 1881 under bl.a. Christian IX's tilstedeværelse.

I forbindelse med 200-året for Slaget i Køge Bugt den 1. juli 1677 blev der nedsat en komité, "Forretningsudvalget for Oprejsning af Niels Juels Billedstøtte", der ved privat indsamling skulle rejse midlerne til statuen. Komitéen bestod af bl.a. Steen Bille, C. Bille Brahe, Heinrich Hansen, M. Madvig, C. Ploug, E. Emil Rosenørn, F. Meldahl og Moris G. Melchior.

Komitéen udskrev samtidig en konkurrence mellem fem indbudte kunstnere: J.A. Jerichau, Vilhelm Bissen, August Saabye, Louis Hasselriis og Theobald Stein. Jerichau og Saabye takkede nej. Bissens og Steins forslag fik hver seks stemmer. Ved en ny afstemning inddrog man de ca. 40 personer, der havde skænket midler til monumentet, og her tilfaldt flertallet af stemmer Stein. I 1878 stod originalmodellen færdig.

indbydere, 23 deltag

Monumentet kom til at koste 49.000 kr. Indsamlingen havde kun givet 32.000 kr. og komitéen anmodede derfor Københavns Kommune om et større tilskud til fuldførelsen. På et møde i borgerrepræsentationen den 23. december 1880 blev det vedtaget at give 10.000 kr. af det Eibeschützske Legat til Stadens Forskjønnelse og 2.000 af Niels Brocks Legat til Stadens almindelige Bedste. Gjødesen og Meldahl havde foreslået, at kommunen dækkede hele det manglende beløb, men forslaget blev ikke godkendt.

Komitéen meddeler 14.4.1880 kommunen, at man påtænker at begynde monumentets opstilling i august 1880. Modellen til den 6 alen høje statue har været udstillet og er nu under afstøbning i bronze, marmor til fodstykket er bestilt i Italien, bronzeprydelserne er modellerede og klar til afstøbning. Man ønsker at indvi monumentet året efter, den 1. juli, dagen for Slaget i Køge Bugt. Komitéen anmoder om at anvende pladsen i Holmens Kanal med begrundelsen, at den ligger "i Nærheden af det fordums Værft, hvor Niels Juel som Holmens Chef arbejdede paa Flaadens Udvikling, og tæt ved den Kirke, i hvilken han ligger begravet. Naturligvis er det paatænkt at omgive Statuen med en den mod Beskadigelse sikkrede Indhegning". Andragendet imødekommes, og der foregår i det følgende årstid en brevveksling frem og tilbage mellem komitéen og kommunen om anbringelse af lygter, belægning mm. Man nåede dog som nævnt ikke at blive færdig til en indvielse 1.7.1881.

Pladsen så ved afsløringen væsentlig anderledes ud, end den gør i dag. Den eneste bygning, der er tilbage af de fire, der oprindelig omgav monumentet, er Peschiers Gård, opført i 1798. De tre hjørnebygninger var t.v. Studenterforeningen, t.h. Hotel Kongen af Danmark og bagtil Hotel l'Europe. De indrammede i langt højere grad monumentet, idet Holbergsgade og Niels Juelsgade var smallere og alle tre bygninger havde et afskåret hjørne, så de visuelt dannede en regelmæssig, rektangulær plads bag statuen. Dette byrum er i dag slået i stykker af Hafnia-bygningens runde hjørne og Nationalbankens spidse hjørne, ligesom akserne er blevet forskudt pga. gadernes udvidelse.

Ved en flytning til Havnefronten bibeholdes tilknytningen til både Gammelholm og Holmens Kirke, og der vil være gode muligheder for at fange figurens silhuet mod himlen i et mere åbent og roligt byrum. Samtidig får

Niels Juel en stærkere tilknytning til det maritime element. En anden mulig placering er hjørnet af Holmens Kirkes grund med front ud mod Holmens Kanal. Det ville være flot, men selvfølgelig skal der ofres nogle træer og parkeringspladser.

Niels Juel ses i det øjeblik, han giver tegn til at indlede Slaget i Køge Bugt – ”Nu er det tid”, som der står i sangen. Han står med løftet kommandostav om bord på slagskibet ”Christianus Quintus”, støttet af en mortérkanon.

Bronzefiguren står på en lys grålig, profileret sokkel i italiensk marmor med bronzedekorationer og -skrift. Monumentet er indhegnet af et støbejernsgitter med lanser f.o. og længere nede skiftevis, samlet i otte hjørner af borner. Pladsen omkring skulpturen, der er rektangulær med konkave indsnit i hjørnerne, har belægning af fliser i røde og hvide ølandssandsten lagt i tern.

Soklens bronzedekorationer består foran af Niels Juels våbenskjold (en stjerne over tre bølgelinjer), elefantorden, ankre, kanoner, kanonkugler, egeløv m.m. Bagpå ses en bronzeplade med inskription omkranset af trompeter med bannere, frugtguirlande, palmeblade, muslingeskaller, og laurbærkranset
fork. På v. side over et rostrum ses et kronet våbenskjold med oprejst løve og hellebard (Norge) omgivet af Dannebrog, lanser og palmeblade. På h. side over et rostrum Danmarks rigsvåben med hjerter og tre løver omkranset af Dannebrog, lanser og palmeblade.

På hver side af monumentet uden for gitteret står to ens lygtepæle med fire lamper i hver. De er udsmykket med et væld af grotesker og dekorative detaljer i nyrenæssancens stil: elefant- løve- og delfinhoveder, havmænd med vædderhorn og svømmelapper som hænder, kanonkugler, skibsrelief, rigsvåben, Christian V's spejlmonogram, laurbærkrans og muslingeskaller. I laurbærkranse står skiftevis på alle fire sider ”1676” og ”1677”.

Mange navneforslag til den nye plads

Kun én læser havde efter det forudgående nummer sendt forslag til, hvad den kommende plads i Thorshavnsgade skal hedde. Men så skal vi ellers lige love for, at læserne tog opfordringen i seneste nummer til sig. Vi har fået 11 mails og breve! En veritabel læserstorm, hvis omfang i nyere tid vist kun overgås af læserbrevssagen om den bidske hund på Amager Fælled (det er et par år siden). Nedenfor trykker vi alle forslag, og takker samtidig læserne for de mange gode forslag og de søde mails!

red.

Kære Bryggebladet,

Hør nu her. Det kan ikke passe. Kun ét svar i navnekonkurrencen. Og så kunne det ikke bruges. Her drysser jeg så en håndfuld navneforslag ud til den nye plads ved Reykjaviksgade/Thorshavnsgade:

- * **Holdepladsen** (fantasiløst, men det ender det jo nok med...)
- * **Havneparkens Mindeplads** (vi mindes og hylder initiativtagerne i "gamle dage" til Havneparken)
- * **Mindepladsen** (samme)
- * **Reykjaviks Plads** (for en ordens skyld)
- * **Thorshavnsgades Plads** (se ovenfor)
- * **Plads-til-alle** (sådan! vi er vel bryggeboere...)
- * **Vores Plads** (se ovenfor)
- * **Mors Plads** (var det ikke her mødrene ventede på bussen?)
- * **Bryggepladsen**
- * **Odins Plads** (men det frafalder jeg straks a.h.t. den flinke præst i Hans Tausens Kirke)
- * **Prins Christians Plads** (man er sguda royal herude...)

Mange hilsener fra
Erik Henriques Bing,
Islands Brygge 23

* **Eydis plads** (ey "Ø" og dís "gudine")

* **Sindri Plads** (Possibly means either "small, trivial" or else "sparkling" in Old Norse. In Norse legend this was the name of a dwarf who, with his brother Brokk, made many magical items for the gods)

* **Freydis Plads**

Venlig hilsen,
Carole A. Christensen
Egilsgade 41

Kære Bryggebladet

Da Islands Plads-navnet er brugt på Christianshavn, vil jeg i stedet foreslå følgende navne til den nye plads i Reykjaviksgade:

Gimle (nu da vi ikke længere har et socialt beboerhus længere!) eller **Reykjavik Plads** eller **Islands Brygge Plads** eller **Torvet**

I øvrigt er det et rigtig godt lokalblad i laver!

Venlig hilsen
Kathrine G. Bjerregaard
Isafjordsgade

Kære Bryggebladet,

Her er et forslag til navngivning af pladsen ved Reykjaviksgade/Thorshavnsgade:

Eidis Plads

Begrundelse: Navnet "Eidis Plads" passer ind i familien af andre navne fra Færøerne i de nærliggende gader: Thorshavnsgade, Vestmannagade og Klaksviksgade. Det er samtidig let at huske, og det er meget mundret.

Baggrund: Eidis er en by på 669 indbyggere (2005) i det nordlige Færøerne og har som Vestmanna, der ligger lidt syd for Eidis, givet navn til en kommune, Eidis kommune. Det opfattes som en af de større byer på Færøerne - næsten på størrelse med Vestmanna, som til sammenligning i 2005 havde 1.251 indbyggere.

"Eidis" har - så vidt jeg ved - ingen betydning på færøsk. På Island kendes pigenavnet "Eydis", som består af to stavelser, begge afledt af oldnordisk: "Ey", der betyder ø, og "dis" der betyder gudinde. Vi er ved at undersøge, blandt nogle færøske bekendte, om Eidis vitterligt har en betydning på færøsk, men vi kunne ikke nå det, inden mailen blev sendt afsted.

Vælges den islandske stavemåde, gøres pladsens navn til et pigenavn, hvor de øvrige navne er byer, hvorfor jeg foreslår det færøske bynavn Eidis. Det er under alle omstændigheder pænere end Glemsomhedens Plads! :-)

Med venlig hilsen
Jens Boris Larsen
Egilsgade 23

Kære Bryggebladet

Mit navneforslag til pladsen er

Gimles Plads

Gimle står for mange bryggeboere som stedet, man hørte til. Man følte sig hjemme. Jeg kunne skrive meget mere. Desuden ligger - lå selvfølgelig - medboregerhuset Gimle jo ikke langt fra pladsen-uden-navn.

Mange venlige hilsener
J. Borg
Gunløgsgade 47

Forslag til andet navn på Anonymiteternes Holdeplads:

Saga Plads

Mvh. Liss Tvegaard

Kære Bryggeblad!

Vi læste artiklen i sidste udgave af Bryggebladet om den indtil videre unavngivne plads, der påtænkes at blive lavet i Reykjaviksgade, og mener at et oplagt navn til pladsen vil være **Vigdis Finnbogadottir's Plads!**

Hun var Islands første kvindelige præsident (og desuden verdens første). Det ville være et udmærket nutidigt statement i ligestillingens navn, som derudover vil harmonere godt med resten af bydelens gadenavne. Et andet forslag kunne være det mere mundrette **Björk's plads**. Som de fleste ved er hun en fantastisk islandsk sangerinde...

Med venlig hilsen
Lisa Svane Jakobsen &
Brian Baltzer Larsen
Thorshavnsgade 10

Angående navneforslag til pladsen Thorshavnsgade/Reykjaviksgade:

Håber det er ok med papir, da jeg er et af de få mennesker uden computer (ikke noget problem - vi skriver altid håndskrevne læserbreve ind, red.)

For mig er ét navn helt indlysende, nemlig:

Ingrid Wichmann's Plads.

Som mange bryggeboere ved, var fru Wichmann gennem alle årene dagligt på gaden. Med sin lille rygsæk og blå dragt til indkøb. Få uger før sin død med sin pung i lommen og så hen i Thorshavnsgade i kiosken efter cerutter. Det er blot en skam, at pladsen ikke blev etableret for nogle år siden, for så er jeg sikker på, at fru Wichmann ville have nydt en cerut og solen på pladsen, samt altid have været klar til en venlig, spændende og meningsfuld samtale.

Med venlig hilsen
Christian Christiansen
Islands Brygge 13

Ingrid Wichmann (født 1902), lokal billedkunstner, døde for ganske nylig, red.

Den nye plads kunne for eksempel navngives:

Plads 2301 eller omvendt **2301 Pladsen**.

Statuen Niels Juul i Holmens Kanal ønsker kommunen at flytte; hvad med at placere den på den nye plads? Og så vil navnet blive **Niels Juul's Plads**.

Venlig hilsen
Kirsten Lundin,
Vestmannagade

Her er nogle navneforslag til "pladsen":

- * **Islands Brygge Plads**
- * **Brygge Plads**
- * **Bryggens Plads**
- * **Bryggens Plads**
- * **Bryggepladsen**
- * **Lille Islands Plads**
- * **Lille Brygge Plads**
- * **Islands Lilleplads**
- * **Islands Lille Plads**
- * **Langebrogade**

Mvh Jonn Kromann

Ikke for at skuffe jer, men kommunen er sgu ikke med på den...

Men det kan de blive nødt til at være! Bryggebladet vil ikke skuffe læserne! Klaus Bondam: Vi ringer til dig!

Bedst som vi på Bryggebladet troede, at vi skulle ringe til kommunen og overbringe ovenstående buket af dejlige navneforslag til den kommende plads i Thorshavnsgade, så meldte der sig en nagende tvivl i undertegnendes sind: Hvad nu hvis kommunen slet ikke gider at kalde pladsen noget? Hvad så?

Nu er jeg heldigvis født med et lyst sind, så tvivlen bliver hurtigt

afløst af en stærk tro på, at kommunen er helt med på ideen.

Med fornyet kraft griber jeg knoglen, taster nummeret til Vej & Park, og efter det sædvanlige kommunale telefonvirvar lykkes det at få fat på Gert Vincent, som blandt andet er sekretær for det såkaldte Vejnavnenævnet. Det er dem som bestemmer, hvad kommunens veje og pladser skal hedde. Og det er så her, at den

gode historie bliver knap så god: Gert Vincent mener nemlig ikke umiddelbart, at pladsen kvalificerer sig som en plads i vejnavnemæssig forstand. Han hævder mest til, at den nye plads blot er et forstørret fortov!

Sikke noget pjat, tænker jeg og roder mig ud i et længere forsøg på at få en afklaring af, hvornår en plads er en plads.

Det skal jeg skåne læserne for.

For det ender med, at Gert Vincent siger, at det altid beror på et skøn i det konkrete tilfælde. Det er i sidste ende en politisk beslutning.

Jeg ånder lettet op. Så behøver vi ikke skuffe læserne, tænker jeg. Tilbage er jo blot at få politikerne med på ideen.

Det er Klaus Bondam, som er formand for Vejnavnenævnet. Jeg lover at ringe til ham inden

næste nummer, men måske vil han være mere positiv, hvis jeg kan sige, at mange læsere foreslår, at pladsen skal opkaldes efter et radikalt koryfæ. Det betyder ikke noget, for det skal de andre politikere nok få forpurret. Og så kan det blive et af de navne læserne egentlig foreslår...

Lyder det ikke som en Plan Snedig? Det tror jeg, bare vi ikke siger det til nogen... agn

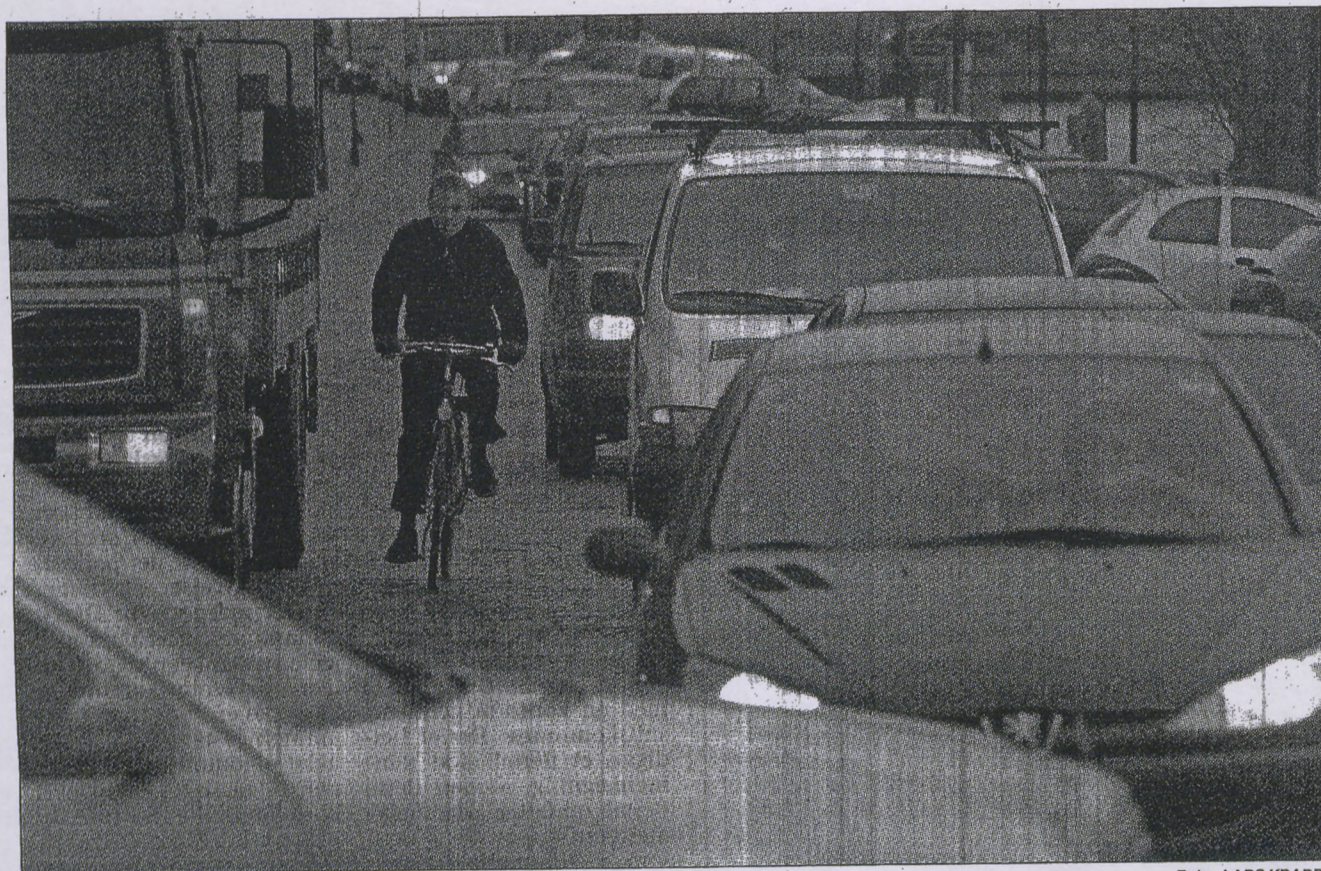

Foto: LARS KRABBE

RENT KAOS – Forvirringen er total på grund af vejarbejdet i Indre By. Trafikanterne er ikke blevet informeret ordentligt, mener både politikere og en trafikkyndig.

Vejarbejde skaber trafikkaos i Indre By

Dårligt placeret monument

Tina Wendel
Østbanegade 157
2100 København Ø

Diskussionen om Niels Juel-monumentets placering har været både oplysende og spændende – faktisk så interessant, at jeg forleden besluttede mig for at opsøge stridens genstand og tage den nærmere i betragtning – og tænkl!

Efter ikke så lidt leden fandt jeg monumentet.

Kørt forbi i årevis

Det stod, hvor jeg i årevis er kørt forbi til og fra arbejde – uden at lægge mærke til det.

For at komme mig oven på chokket tjekkede jeg, om mit manglende kendskab

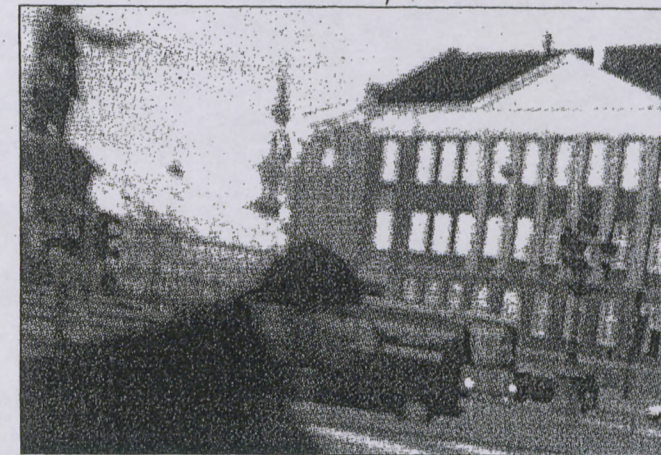
var enestående ved at forhøre mig hos et par eller fem forbigående. Ingen vidste, hvad »det der« egentlig var.

Det mest konkrete bud kom fra en ellers stedkendt, moden dame, der var helt sikker på, at der oprindelig havde været tale om en reklame for og vejviser til Det Kongelige Teater.

Det må være Fjerde-Christian ved Tryggevej Å – måske i Poul Reumerts skikkelse – der har spøgt i kulisserne.

Herefter er jeg endegyldigt overbevist om, at søhelten er dårligt placeret ved Holmens Kanal, og er fuldblods tilhænger af, at hans statue opstilles på et mere monumentvenligt sted.

DP KBH 11/3

GEMT – Niels Juels placering må være forkert, når man hver

det kongelige
brudepar
specialdesignede
glas fra Holmegaard.

BRYLLUP

AF ELSE BOELSKIFTE

Københavns Kommunes økonomiudvalg skal på tirsdag tage stilling til et budget på 7,5 mio. kr. for byens bidrag til festlighederne i anledning af kronprins Frederiks bryllup med Mary Donaldson den 14. maj.

I det beløb er kommunens gave – specialdesignede glas fra Holmegaard – indregnet, og overborgmester Jens Kramer Mikkelsen (S) lægger op til, at Københavns Rådhus ved samme lejlighed får fornyet sin glasbeholdning. Alene glassene i bryllupsgaven vil koste, hvad der svarer til en fremskrivning af de 72.500 kr., som kommunen i 1967 brugte til bryllupsgave til dronning

Margrethe og prins Henrik.

Overborgmesterens bryllupssekretariat foreslår desuden en mio. kr. afsat til rengøringsdage op til brylluppet, så byen kan fremstå så flot og præsentabel som muligt.

Udklædningsfest

Det er tanken, at foreninger og skoleklasser kan deltage i

arbejdet med betaling.

Et led i planen er at holde en udklædningsfest på Rådhuspladsen med prins- og prinsesse tema for alle børn i det storkøbenhavnske område den 12. maj, hvor brudeparret modtages officielt på Københavns Rådhus.

Samme dag marcherer bygarder fra hele regionen fra

BRYLLUPSGAVE
Det kommende
brudepar kan
se frem til at få
specialdesignede
glas fra Holme-
gaard i bryllups-
gave.

ater den 13. maj bliver vist på storskærm på Kgs. Nytorv, hvor der bliver uddelt fakler til de fremmødte.

Storskærme i Indre By

De, der ikke har fået plads i første geled til brudeparrets karettur gennem København, skal have mulighed for at følge tv-transmissionen af turen på tre storskærme på henholdsvis Rådhuspladsen, Gammel Torv og Kgs. Nytorv, fremgår det af budgettet.

Endelig er det planen at yde tilskud til et såkaldt matchrace søndag den 9. maj i Københavns Havn, hvor to af verdens bedste sejlere, John Bertrand, Australien, og Jesper Bank, Danmark, dystet mod hinanden med hver sit nationale team.

Samtidig er der tilrettelagt et underholdningsprogram langs havnen for publikum.

»Jeg synes, vi har fået et godt forslag på bordet. Det kongelige bryllup bliver en

byen, og som vil blive husket mange år fremover. Jeg

med københavnere og alle byens gæster,« siger Jens

else.boelskifte@jp.dk

Juel – et luksusproblem

Jess E. Andersen
Ringstedgade 52, 2. tv.
4700 Næstved

Som provinsbo med arbejde i København, det vil sige som regelmæssigt besøgende, har jeg altid undret mig over det pompøse udstyrsstykke på Holmens Kanal. Dets placering er mildest talt upraktisk. Det forstyrrer omgivelserne, og det står, så det er umuligt at se og beundre det. Faktisk er det først i forbindelse med den diskussion, der har været om dets placering, at det er gået op for mig, at der både er tale om et ikke ubetydeligt kunstværk og et mindesmærke, samt at det er søhelten Niels Juel, der skal mindes. Det er vel ikke ligefrem en ros til placeringen.

Af nævnte diskussion har

jeg forstået, at det er en tilfældighed, at statuen blev anbragt på Holmens Kanal, og at kunstneren havde andre ideer med hensyn til, hvordan det skulle stå. Jeg kan kun se, at en søhelt, tilsyneladende i aktion, ikke passer til et travlt gadekryds, og at statuen virker fremmed for stedet. Af diskussionen er det også fremgået, at der er fundet et andet opstillingssted for statuen – et sted, der yder Niels Juel historisk retfærdighed, og som passer til statuens udformning og hensigt.

Københavnere har en iøjnefaldende statue, og så strides de om, hvorvidt den skal stå rigtigt eller forkert. Er det ikke lidt af et luksusproblem? En eller anden må skære igennem.

Rundstykker til cyklister

KØBENHAVN Forårets første stråler har allerede lokket mange københavnere til at tage cyklen frem. Tirsdag får de en ekstra grund, denne morgen deler Dansk Cyklist Forbund og Vej & Park nemlig 5.000 poser morgenbrød ud til folk på jernheste. Der er rundstykker mellem kl. 7 og 9 på Torvegade, Vesterbros Torv og ved Dronning Louises Bro samt på hjørnet af Østerbrogade og Øster Søgade, skriver Københavns Kommune i en pressemeddelelse. Morgenbrødet uddeles bl.a. for at sætte fokus på kampagnen "Vi cykler til arbejde 2004", som Københavns Kommune støtter.

- anna

Alternative trafikforsøg

På baggrund af henvendelser fra Christianshavns Lokaleråd, herunder 882 indsamlede underskrifter, igangsætter Vej & Park mandag 22. marts det første af to forsøg med alternative løsninger for afviklingen af biltrafikken ud fra sydlige del af Christianshavn.

Den nuværende trafikløsning har givet en lang række problemer – lige fra parkering på torvet til for hurtig bilkørsel og bilkørsel for tæt på husfacaderne.

Det første forsøg vil køre til og med 24. april. I forbindelse med forsøget ophæves ensretningen af Overgaden oven Vandet mellem torvet og Sofiegade. Samtidig lukkes Dronningensgade for gennemkørsel ved cykelstativerne foran nedgangen til Metroen. Varekørsel til forretningerne på torvets sydøstlige side kan i perioden foregå fra Dronningensgade ligesom under byggeriet af metrostationen.

Andet forsøg, der starter mandag 3. maj og løber frem til og med 4. juni, vil genetablere den eksisterende ensretning af Overgaden oven Vandet, og trafikken ledes igen

Håb om nyt indgangsparti til bunkeren på Brønshøj Torv

Efter at der gennem en del år er blevet gjort kommunen opmærksom på, at det er et lokalt ønske at udskifte det midlertidige toilet lignende indgangsskur til Brønshøj Museums udstilling i bunkeren på Brønshøj Torv, ser det nu ud til at der er begrundet håb forude for et nyt indgangsparti. Efter at der for et par uger siden blev afleveret mere end 2.000 underskrifter til borgmester Søren Pind med ønske om et nyt indgangsparti, har Søren Pind overfor Rvøge- og Teknikudvalget foreslået at udvalget drøfter

Træ fældes
Vej & Park fælder i midten af marts 2004 et antal træer rundt omkring. Der fældes bl.a. et træ på Rådhuspladsen ved busterminalen, hvor et spidsløb, der er gået ud, fældes og der plantes et nyt træ.

... på en privat læsesvej, skal betale for et slid, vi alle er med til at skabe,« siger Sven Milt-hers.

Både SF og de konservative er klar til over en årrække at

MINDESMÆRKE

Niels Juel hjem?

Sune Dalgård, dr. phil.
Italiensvej 56, København S.

27/3

Debatten om flytning af Niels Juels statue har snart stået på i længere tid. Det står nu klart, at den ikke har ændret Borgerrepræsentationens standpunkt. Den fastholder sin flytteplan trods de mange indsigelser.

Kun med ulyst blander jeg mig i debatten. Nærmest af undren over, at den ikke synes at have fremkaldt det modforslag til en flytning, som forekommer mig mest nærliggende.

Når Niels Juels statue skal flyttes, hvad ville da være mere naturligt, end at den kom til at stå på grunden ved Holmens Kirke? Der skulle nok være plads til den dér. Enten ved hjørnet af den nedlagte kirkegård ud mod den

nuværende Holmens Kanal eller allerhelst, med nogle mindre omlægninger af pladsen, for enden af kæpelbygningen ud mod Havnegade og den gamle, inderste del af havneløbet.

Dér ville han i bronzefigur stå oven på selve den gamle Holmens nu opfyldte kanal ved indgangen til Gammelholm og skue ud over det havneløb, hvorfra flåden på hans tid stod ud. Og statuen ville samtidig stå lige ved den gavl på gravkapellet, som på inder-siden danner endevæggen af Niels Juels kapel med hans og hans nærmestes kister.

Det lille område ved gavlen og Havnegade kunne fritlægges omkring monumentet, så det stod åbent for ind- og udsyn.

Ville Niels Juels statue ikke være kommet hjem?

Pinds søslag

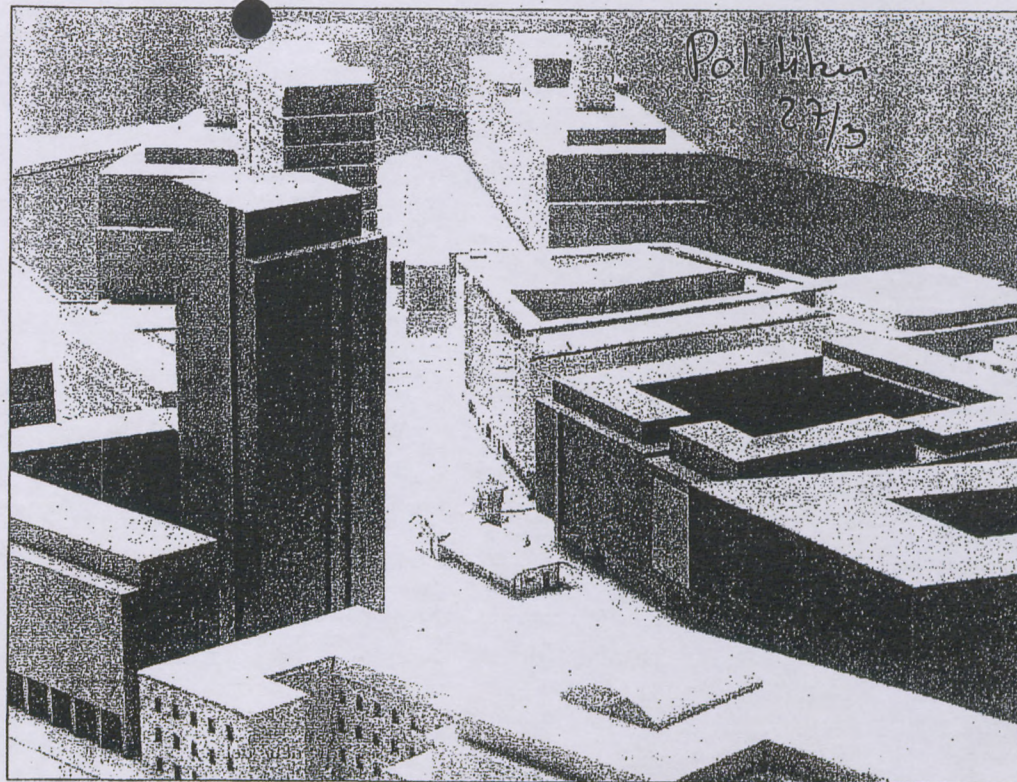
Af Henrik
Sten Møller

Den poetiske sandhed

DEN KRIGSLIDERLIGE Ridder Pind har foruden den tapre kamp mod pacifismens pest et andet betydeligt slag i gang. Et søslag. Den kæmpende københavnske borgmester sætter sin betydelige magt ind på at få Niels Juel flyttet, han står i dag, som ethvert barn ved, i Holmens Kanal. Samme Niels Juel (1629-97) er nærmest kollega til Pind som ridder, dog var det elefanten, Juel bar, inden der gik inflation også i den. Vor Juel var admiral og i krig med svenskerne, han indtog faktisk Gotland, og han slog svensken i det berømte søslag 1. juli 1677 i Køge Bugt. I øvrigt anlagde han Christiansø som fæstning og udbyggede Holmen, hvor Ridder Pind i dag baner vej for det mølleske operaprojekt. Baner begge veje for at være helt præcis, når man tænker på trafikken.

Enden, Ridder Pinds kamp mod Juel gælder også vej, nemlig Holmens Kanal, hvor vor søhelt plud-

ET RIDDERLIGT RÅD. Søhelten Niels Juel står i skrivende stund i vejen for Københavns bygge- og teknikborgmester Søren Pind – i ikke ubetydelige kredse kendt som Ridder Pind. Måske er der plads til ham – altså Juel – på bunden af den nye plads i Frihavnen mellem de høje nye kasser? – PR-foto

selig står i vejen for borgmesterens trafikplaner.

Da der meget aktuelt er ved at blive skabt en gribende ny plads ude i Frihavnen, foreslår jeg, at Ridder Pind placerer Juel der, hvor den store statue vil pynte, skønt det bliver umuligt at få et glimt af vandet på grund af de kæmpehuse, som for tiden opføres. På pladsen er

der planer om at anbringe den gamle Frihavnsstation, tegnet af Københavns Hovedbanegårds mester arkitekt Wenck. Projektet ses her. Der er ikke megen plads, som man ser, men viljen er der, og hele tankegangen ligner Københavns behandling af havnearealerne så vel.

Mon dog ikke der også her kan blive plads til Isted Løven? Så bli-

ver der virkelig noget at se på nede i bunden mellem de høje nye kasser, en gammel fredet stationsbygning, en søadmiral og en løve, København ender med at blive helt eksotisk.

henrik.sten.moller@pol.dk

Tre citater om Juel

Læser slår på tromme for, at statuen af Niels Juel flyttes fra Holmens Kanal.

Ekspertindvendingerne mod Holmens Kanal

anbringelsen af vor store søhelt, Niels Juels monument er talrige. Nedenfor er udvalgt tre, som bedre end så meget andet begrunder, hvorfor kulturministeren ikke skal stadfæste den fredning, der vil binde helten til stedet:

– "... en noget diffus sammenhæng mellem monument og omkransende bygninger ..." (Kulturarsstyrelsen, før styrelsen 'købte' en for længst tilbagevist påstand om, hvilket opstillingssted monumentet specifikt var udformet til).

– Monumentet "fremstår som et tidstypisk eksempel på samtidens historiserende udtryk, der her svækkes ved de stærkt ændrede omgivelser omkring skulpturen." (Peter Nørgaard Larsen, Statens Museum for Kunst).

– "Der er umiddelbart ikke nogen direkte tilknytning mellem monumentet, dets historie og placeringen i Holmens Kanal." (Københavns Kommunes Bygge- og Teknikforvaltning).

Så er det sagt! Talrige er

også argumenterne for, at den rette placering af Niels Juel-monumentet er på det sted, der var centrum for hans virke, heltens gamle "Holmen", nu Gammelholm. Her vil en promenade langs vandet ved Søhelteklavret, helt fra Mindeankeret ved Nyhavn til Holmens Kirke, hvor helten ligger begravet, yde monumentet den ret, det fortjener, og blive en rekreativ nydannelse for alle os andre. Samtidig får byen en frihedsgud i admiralsskikkelse – ligesom New York har sin gudinde – ved indsejlingen til den gamle havn. Alt dette vil den fatale fredning, som ingen rigtig forstår, men som en lille gruppe af uvisse grunde kæmper så indædt for, forhindre. Afgørelsen ligger som sagt hos kulturministeren. Den er lovet til "i løbet af marts måned". Burde ministeren ikke vide, hvad befolkningen mener? Interesserede kan orientere sig nærmere på internetsiden, "Niels Juel-monumentet, www.exelever.dk/niels_juel-monumentet/", der i sammenfatningen også oplyser, hvordan man kan give sin mening til kende. Helt enkelt kan man deltage i Dansk Historisk Fællesråds meningsundersøgelse, "Niels Juel-debatten, www.historie-online.dk/special/kommentar/juel.htm".

Hanne Trebbien
(Adr. er red. bekendt)

Foto: JENS ASTRUP/SCANPIX

BRØD – Belønning til cyklister ved Dronning Louises Bro.

Gratis morgenmad til cyklister

KØBENHAVN Morgenmad til dem, der cykler på arbejde. Det var tilbuddet til de morgenfriske cyklister ved Dronning Louises Bro på Nørrebro tirsdag morgen. Dansk Cyklist Forbund og Københavns Kommune uddelte i alt 5.000 tebirkes fire steder i byen som belønning til de cyklende københavnere. »I stedet for at trække sin cykel frem om søndagen kan man helt naturligt få sin motion ved at cykle til og fra arbejde. Og så er det billigere end at tage bilen eller bussen,« siger Erik Hjulmand, der er formand for Dansk Cyklist Forbunds københavnerafdeling. Happeningen er en del af en større landsdækkende kampagne, der skal få flere til at tage cyklen på arbejde. Bag kampagnen står også Københavns Kommune, som var på gaden for at dele morgenmad ud.

/ritzau/

stanjetræer er truet af minermøl

kastanjetræer
være et sjældent
ark om få år.

nordpå,« siger seniorforsker Hans Peter Ravn, Forskningscentret for Skov og Landskab.

Minermøllets larver spiser sig gennem træernes blade, mens møllet angriber blade

TRUSLEN MOD KASTANJERNE

• Kastanje-minermøllet blev opdaget i Makedonien i 1984.
• Skov og Landskab vil udsende materiale til kommuner og landskabsfolk med oplysninger om, hvad man kan gøre. Ifølge Hans Peter Ravn gælder det om at sætte sig ind i møllets

er. Derfor ser ansvarlig for den gartneriske drift af parkerne i kommunen Ole Suadicani med alvor på meldingerne om det nye skadedyr.

direktør Henrik Busch er utilfreds
sen, som han finder for restriktiv, i
af hvad der ellers hænger af bannere
byen. Ud fra en liberal betragtning
følgelig have ret i, at andre ikke skal
over Magasins facader. Men når der
er en planlov, som regulerer området,
er glad for den velvillige behandling,
et ved at kunne forsætte med egen-

part huskes det, at den pågældende
agt til at udbyde arbejde og elevplad-
generel udsalgs- eller højtidsreklame.
det være en for vidtgående fortolk-
anlægger, når han fremtidigt regner
ge pladsen til reklamer for bilmærker

is Kommune skal naturligvis efter-
anloven, men den trænger til at blive
op, når den ikke stiller forretninger i
hvad reklamemuligheder angår. Reelt
asin bedre i forhold til andre, som må
e sig loven, og det er ikke rimeligt.
ser vi frem til det bebudede udspil fra
n om byens reklamer. Forhåbentlig
det også, at kommunen får bedre styr
let med bannerreklamer. Hidtil har Kø-
Kommune optrådt langsommeligt el-
nem fingre med den ulovlige adfærd i
grad, at det nærmest var gratis for fir-
vertræde reglerne.

ikke er ønskeligt, at byen drukner i ban-
ner fra husfacaderne, må der føres en
ontrol, og det vil sige, at man på Råd-
oppe sig ganske gevaldigt med at gribe
for forsyndelserne, så de ikke tager over-

marken og renovering af
Bellahøj Badet og
Grøndalscenteret samt evt.
bidraget til at Bellahøj
Hallen kunne få nyt gulv.

Efterlyser sammenhæng

Et spinkelt flertal bestående
af Enhedslisten, SF, Dansk
Folkeparti og Venstre har i
stedet besluttet at bruge over
4 millioner kroner på at
renovere den gamle Bellahøj

som ligger i bedre harmoni
med resten af området. Det
er vigtigt for os, at cirkus
fortsat kan være en begiven-
hed, som får folk til at tage
til Bellahøj, fortsætter de to
borgerrepræsentanter. -Hele
området skal ses i sammen-
hæng. Det gælder blandt
andet Bellahøjsmarken,
sportsfaciliteterne og cirkus-
pladsen, hvor der er lagt op
til store ændringer i de kom-

overborgmesteren

-Jeg er fortørnet over partier-
ne, som står bag en brems-
ning af cirkusgrundsølget
med Venstre i spidsen. Deres
politik handler efterhånden
mere om, hvordan de kan
drille overborgmesteren og
bringe ham i mindretal end
at føre politik til gavn for
borgerne. Senest har vi set
det i forhold til metroen på
Amager, og det drilleri vil vi

4 City-Avisen

Trafik-^{City} betjent el- ler admiral?

Niels Juel-statuen hører
ikke hjemme på Holmens
Kanal, mener læser fra
Østerbro:

De allerfleste af
os har et vist
forhold til Niels

Juel-monumentet i Holmens
Kanal - nok ikke så meget
som kunstværk eller som
mindesmærke for en stor
søhelt, det når nemlig ingen
at bemærke - men fordi det
står som en yderst gene-
rende stopklods for trafikaf-
viklingen i den indre by -
specielt selvfølgelig mellem
Kongens Nytorv og Slotshol-
men, hvorfra videre til Ama-

ger.

Kommunen har da også
vedtaget at flytte det - og det
endda til det sted, hvor
søheltens orlogsværft i sin
tid lå, hvor han havde sin fa-
ste base, og hvorfra han sej-
lede ud for at vinde sine for
landet så afgørende sejre -
kort sagt, til Niels Juels
gamle »Holmen«, nu Gam-
melholm.

Her vil en promenade
langs vandet fra Mindeanke-
ret ved Nyhavn til Holmens
Kirke, hvor helten ligger be-
gravet, yde monumentet den
ret, det fortjener, og blive en
rekreativ nydannelse for alle
os andre.

Alligevel stritter en lille
gruppe al-ting-ved-det-gamle-
fanatikere imod, selv om al
ting kunne blive så meget
bedre. Det gør de med hen-
visning til en privat forhånds-
orientering om den konkur-

rence, der i sin tid blev ud-
skrevet om monumentet.
Heri hedder det nemlig:

“at mindesmærket
kunne tænkes opstillet paa
Pladsen foran Studenterfore-
ningens Bygning, der lå ved
den nys tilkastede Holmens
Kanal.”

I forbindelse med selve
konkurrencen nævnes der
imidlertid ikke et ord om
Holmens Kanal. Emnet var:

“en Billedstøtte af Søhel-
ten, der kunde opreises paa
en passende Plads i Hoved-
staden.”

Niels Juels fremtidige
ståsted afhænger af, hvilken
af disse to formuleringer kul-
turministeren tillægger
størst vægt.

Baserer han sig på, hvad
en privat brevskriver kunne
tænke sig i 1877, så forbliver
monumentet som trafikhelle
til irritation for alle og nok

lidt til grin jf. betegnelsen,
den fortvivlede trafikbetjent i
Holmens Kanal.

Vælger ministeren at til-
lægge den officielle konkur-
rencebeskrivelses egne ord
størst vægt, så får vi en mar-
kant admiral-
frihedsgud (inde, som i New
York) ved indsejlingen til
Københavns Gamle havn.

Interesserede kan orien-
tere sig nærmere på inter-
netsiden, “Niels Juel-monu-
mentet, www.exelever.dk/niels_juel-monumentet/”, der i
sammenfatningen også oply-
ser, hvordan man kan give
sin mening til kende. Helt
enkelt kan man deltage i “Ni-
els Juel-debatten”s menings-
undersøgelse, “www.historie-online.dk/special/kommentar/juel.htm”.

Bo Elbæk Andersen,
Østbanegade 157
Østerbro

27 MRS. 2003

26 MRS. 2003

Flye, skreg de, hver, som veed et Skiul!

Hvo kan bestaae for Danmarks Juel? Ja det mener Københavns Kommune åbenbart at de kan. Men her tror jeg de tager fejl. Hvordan kan man overhovedet få den vanvittige idé, at man bare uden videre kan give sig til at flytte rundt på nationalmonumenterne. At flytte statuen af en af de største danske søhelte er jo helt absurd. Oven i købet en af dem der har fået sit eget vers i vor kongesang eller nationalsang om man vil! Hvis ikke et sådant eftermæle skulle medføre en vis urørlighed, så er der vel intet mere, som er urørligt. Man bliver helt glad for at Skamlingsbanken ikke ligger i Københavns Kommune, for så kunne de vel også finde på at jævne den ud a.h.t. trafikken.

Niels Juel står godt, hvor han står. Modsat så mange andre københavnere er han da vist aldrig blevet påkørt. Statuen er et flot og vægtigt midtpunkt på netop den plads, og selv de meget store bygninger, som siden statuens opstilling er kommet til, har ikke kunnet kue ham. Han står et rigtigt og godt sted, og den markante statue kan hver dag påskønnes af tusindvis af københavnere. Forleden var der et argument om, at bilisterne alligevel ikke kan se ham. Jamen så sæt dog farten ned, eller tag cyklen, for selvfølgelig ses han tydeligt fra alle sider. Men det kom vist fra en herre, der gerne ville have Niels Juel ned på sit eget gadehjørne. Han står lige hvor han skal, som kommandør Heise skrev forleden, tæt på hvor det gamle Admiralitet lå og Holmens kirke, men heller ikke langt fra sit eget palæ, hvor den franske ambassade i dag har til huse.

Jeg personligt vil slet ikke kunne undvære ham i mit daglige arbejde som turistfører. Jeg tror også hovedparten af mine 250 kolleger vil sige det samme. Hvordan skulle man ellers her midt i byen kunne få forklaret landets gæster, at grunden til hovedstadens placering i rigets østlige udkant, er de ikke mindre end 7 svenskekrige, hvoraf vi tabte de fleste, og derfor mistede de østdanske provinser. Men her har vi søhelten, der prøvede at vinde dem tilbage og i hvert fald vandt det berømmelige slag i Køge Bugt. Og her har jeg Niels Juel til netop at fortælle denne historie, og kort efter kan jeg vise dem hans palæ på Kgs. Nytorv.

Jeg kunne jo nok få historien afleveret andet steds, men det vil være en skam og skændsel for København, om man fjerner Niels Juel. At ofre en nationalhelt på trafikens alter, det er dog både usselt og utilstedeligt.

Niels Juel gav agt på Stormens Brag. Nu er det Tid. Han heysede det røde Flag, og slog på Fienden Slag i Slag. Det bør alle, der elsker København, også gøre. Støt op omkring den fredningssag som jeg ved Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse har rejst, skriv og mail til Københavns Kommune, forlang at statuen fredes. Hvo kan bestaae for Danmarks Juel. I Strid.

Ellen Kaiser
aut. turistfører
eng.ty.dansk
Jeppes Alle 4
2400 Kbhvn.NV

kopi V&P, datter
lægges i sag
26/3-03
12.12

OS, 14.10/01 - 0081

27 MRS. 2003

2111.0002/03

30.03.2003
TEH/

Niels Juel-monumentet

Billedargumentation

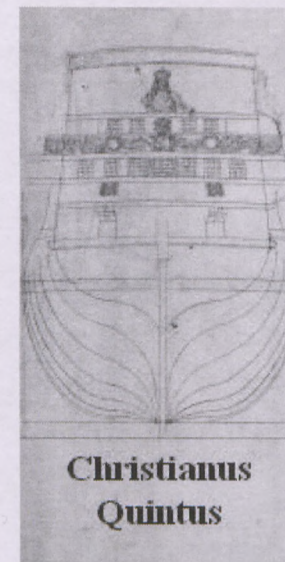
for og imod

Gammelholms Havnepromenade-
henholdsvis

Holmens Kanal-placeringen
af

mindesmærket for Niels Juel

Abraham Wuchters (1608-82), "Generaladmiralløjtnant **Niels Juel**" (1629-97), Portræt, **Frederiksborgmuseet**

Diskussionen omkring flytningen af Niels Juels mindesmærke fra Holmens Kanal til Gammelholms kommende Havnepromenade har været en ejendommelig affære. Modstanderne af flytningen har nemlig ingen argumenter overhovedet for deres standpunkt, der blot synes at være, at Niels Juel-monumentet "skal forblive, der hvor det står, for der har det altid stået" – slet og ret – og det er jo et ret enkelt budskab. Samtidigt siges det så tit og ofte og med så stor effekt, at budskabet bliver hørt – uanset manglen på indhold.

"Der har det altid stået"! Hvad nu, hvis det altid har stået forkert? I al fald var de interesser og hensyn, der i sin tid var bestemmende for Holmens Kanal-placeringen, Niels Juel ganske uvedkommende.

I 200-året for søheltens mest kendte bedrift, slaget i Køge Bugt, påbegyndte "Forretningsudvalget for Oprejsning af Niels Juels Billedstøtte" indsamling af midler til det værk, der i dag er kendt som "den fortvivlede trafikbetjent i Holmens Kanal" – noget af en degradering for en admiral!

Der kom
penge ind,
men
donatorerne
krævede
deres til
gengæld.
Københavns

bystyre var
splittet, og
regeringen
tog over.

Regeringen var den, der med den første provisoriske finanslov samme år, 1877, lagde det spirende demokrati effektivt på is. En højst uheldig alliance mellem de store jordbesiddere, embedsmænd og det mest velstillede borgerskab, et stadig mindre mindretal, ville med alle midler at holde sig ved magten. Det lykkedes i ganske lang tid. Flertallet var en inhomogen og uorganiseret forsamling, og så var der jo forsvarssagen – 1864 var ganske nærværende. Magtdemonstration hørte til dagens orden.

Godsejer, konseilspræsident (1875-94)
J.B.S. Estrup

Resultatet blev i stribevis af fejltagelser. Holmens Kanal-placering er en af dem. Pengefolkene fik nemlig deres vilje. Uden at skænke **Niels Juel selv** en tanke, rejstes hans minde i stats- og pengemagtens centrum – Christiansborg og ministerierne hhv. Børsen og Nationalbanken, forsikringsselskaber og Overformynderiet, hovedsæder for større banker og bankierer samt grosserere og skibsredere. Desuden et par finere hoteller, Hotel de l'Europe og Hotel Kongen af Danmark / Kong Frederik, hvor landadelen holdt til under deres hovedstadsbesøg. Endvidere Holmens Kirke.

Heller ikke **værket** **é** og dermed hensynet til værkets skaber, professor ved Kunstakademiet **Theodor**, spillede nogen rolle, da monumentets anbringelse bestemtes.

Theodor
færdi

ærket i 1877. Originalmodellen stod
år efter, i 1880, meddelte det
"Forretningsudvalg", der stod for projektet, at en "Oprejsning af Niels Juels Billedstøtte"
nu kunne påbegyndes. I den forbindelse – og først da – anmodede udvalget om at få
stillet pladsen i Holmens Kanal til rådighed. Det bevilgedes, og statuen med sokkel,
indhegning, kandelabre osv. kunne indvies i 1881.

D vidste h

Når Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse - og
L ævder og "fastholder" mod al dokumentation for det modsatte, "at
statuen er skabt til byrummet i Holmens Kanal", er det derfor direkte vildledning.

Samme to institutioners fantasier om, hvordan kunstneren har udmålt "en vinkel på ca.
1 " mellem, hvor "Niels Juels blik er rettet mod", og hvor "han peger mod", er af
samme grund ren indsukring af vildledningen.

Det første sted skulle være Holmens Kirkes Gravkapel. Dette blev opført 170 -08,
hvorefter Niels Juels jordiske rester overførtes hertil. Admir øden i
1697, hvorfor han aldrig har set det sted, hans statues blik hævdes rettet imod.

Det andet sted er Kongens Nytorv, hvor søhelten lod opføre et palæ, den nuværende
Fr å selve palæet. Hvorfor har Foreningen
til Hovedstadens Forskønnelse og L - og L
øvrigt ikke tænkt på de mange andre steder, hvor Niels Juel har været bosat? Kristiania,
Nørtorp, Bremen, Sorø, Holland, Gammelholm, Boserup i Skåne, Valdemars Slot på
Tåsinge osv., osv.? Selvfølgelig, fordi det ikke passer med deres efterrationaliserede
"vinkel på ca. 1 ".

Theodor ærke ønskedes
opstillet, dvs. slaget i Køge Bugt – i det øjeblik hvor søhelten stående højt og frit mellem
hav og himmel gav ordren, der indbragte ham hans største sejr.

Ifølge sønnen, Johannes Stein i dennes bog om faderen, er monumentet akkurat formet
efter Kongesangens verselinje, "Nu er det tid!", og den ordre er ikke beregnet på noget
byrum. Sønnen finder da heller ikke den anbringelse af værket, der blev valgt, heldig.
Statuen skal stå ved vandet med den spektakulære gestik tegnet mod en vid himmel.
Dette imødekommer Gammelholms kommende Havnepromenade, hvorimod Holmens

K

Tilmed er der en historisk be-
for Holmens Kanal-anbringelsen.

Indsamlingen til "Niels Juels Billedstøtte" kunne
ikke dække udgifterne. Københavns Kommune
kom, skønt den i realiteten ingen indflydelse
havde haft på placeringen, til at hænge på det
manglende beløb.

Søslaget i Køge Bugt 1. juli 1677, maleri,
Valdemars Slot, Tåsinge

Det er vel
ikke disse
tildragelser
frem for Niels
Juels virke og
bedrifter,
modstanderne
vil mindes?

Det vides
ikke, al den
stund de kun
møder frem
med mystiske
ord og
underlige
gerninger.
Dette er
ingen kritik af
modstanderne
– de fattes
blot
argumenter,

ærket.

-placeringen, hvad der ikke er

Holmens Kirke. Ovenfor Vestsiden 1748.
Set fra kajen ved ørsen. Th. Holmens Kanal

hovedindgang til merholm /Gam-
melholm-værftet. **Nedenfor:** Nordsiden
1749. Set ved Stranden med Holmens Bro

for deres idé,
der derfor
roligt tør
kaldes "fiks".

(th.).

L. Both efter maleriforlæg af Johannes Rach
(1721-1783), og Hans Heinrich Eegberg
(1723-1784). **Det Kongelige Bibliotek,**

Den Nationale Billedbase, hhv.

DT013583 og DT013584

Modstandernes seneste "greb" er at prøver at gøre Kulturministeren, Det Særlige Bygningssyn og Kulturarvsstyrelsen samt Akademirådet og Landsforeningen for Bygge- og Landskabskultur til marionetter i deres eget, meget private spil.

Da flytningen var blevet vedtaget, næsten enstemmigt, i Københavns Borgerrepræsentation, svarede modstanderne nemlig igen med en fredningsbegæring – via Landsforeningen for Bygge- og Landskabskultur – for i det mindste at få beslutningen udsat, men helst helt stoppet selvfølgelig.

Skulle dette mod al forventning lykkes, er konsekvenserne uhyggelige. Bystyret vil i så fald være frataget det umiddelbare styre over udviklingen i og indretningen af en central bydel – for Niels Juel-mindesmærket **er** nøglen til løsning af en lang række sammenhængende problemer og opnåelsen af flere eftertrængte mål.

Med en fredning, der betød, at Niels Juel ikke kunne flyttes fra Holmens Kanal, ville vi få en reel gentagelse af tildragelserne op til 1881, hvor monumentet afsløredes – bortset fra at kommunen i dag hverken er splittet eller handlingslammet – den bliver blot sat fra bestillingen.

Skal et lille mindretals fikse idé virkelig kunne sætte det kommunale selvstyre og demokrati

ud af funktion? Bemærk, at den lille modstandergruppe ikke nedværdigede sig til selv at deltage i den demokratiske proces, der førte til beslutningen. Det er lettere at lade andre gøre det konstruktive arbejde og så sabotere resultatet – bagefter.

Sådan så datiden **admiralen**.

Skal denne idé, for hvilken der ikke kan anføres et eneste lødigt argument, kun: "Der har han altid stået", resultere i en gentagelse af fortidens fejl? Skal "den visuelle kontekst", hvilket på jævnt dansk vil sige, at statuen skal kunne ses fra Holmens Kirke, gå forud for hensynet til Niels Juels minde? Skal Københavns Kommune hænge på den sikkert ikke ubetydelige merudgift, der vil følge med en både-og-løsning – dvs. hvis Niels Juel skal fastholdes i sit fængsel i Holmens Kanal, samtidigt med at stedet nyindrettes og forskønnes?

For det bliver nemlig resultatet. Får modstanderne magt, som de har agt, står resten af befolkningen tilbage med en højst ubekvem trafikhelle. Den er godt nok spektakulær, men de få, der

Sådan må vi i dag nøjes med at se "**den**"

Cramer / Haas, J[onas], kobberstikker (ca. 1720-75), "Niels Juul ...," kobberstik, Hafniæ [1753], **Det Kongelige Bibliotek**, Müllers Pinakotek 10, 43. 4to, **Den Nationale billedbase**, mp000528

overhovedet har tid til at skænke den andet end en irriteret tanke, tænker nok mere: "Hvor dum kan man være – og så én gang til", end på Niels Juel og hans bedrifter til søs. Vi skal stadig trækkes med et minde om de "glade" Estrup-dage med deres stribevis af krampagtige fejlgreb, der kun havde et eneste formål, at holde et selvtilstrækkeligt mindretal ved magten.

fortvivlede trafikbetjent", spejlet i en bilrude.

Foto, **Søren Thisted**, marts 2003

Et er at arve fortidens synder, noget andet er ikke at måtte rette op på dem – når viljen og lejligheden, dvs. den rette mulighed, nu er der. Vi skal værne om vor historie – men gælder dette også fortidens vildfarelser, som udviklingen tilmed har gjort værre?

Lad Niels Juel vende tilbage til det sted, hvor hans bedrifter skabtes – til dette steds hjerte – til den placering, byens Borgerrepræsentation har besluttet – midt på Gammelholms fremtidige Havnepromenade!

Vi ved ikke præcist, hvordan Br(æ)emerholm, senere Holmen, nu Gammelholm, var indrettet og så ud, da Niels Juel færdedes på stedet. Området har nok stadig været temmelig ubebygget, men udvikledes til stadighed – og ændredes. Dette har, sammen med branden i 1795 og ikke mindst den såkaldte "rasering", efter flådens endegyldige udflytning til Nyholm, og nybebyggelsen fra 1860 og frem, betydet, at ikke meget fra admiralens tid står tilbage.

Københavns brand starter 5. juni **1795** på Gammelholm-værftet – i "Dellehaugens" tømmerstabler – men skadede den omkringliggende by mere end selve værftet.

Kobberstik efter C.F. Stanley 1795, **Statens Museum for Kunst, Kobberstiksamlingen**

Værftet på Gammelholm lige før / under den endelige udflytning til Nyholm. Den militære svømmeskole / offentlige badeanstalt fungerede endnu.

Foto, Chr. Neuhaus Eftf., 1863 (?), **Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase, DT102806**

Ferdinand Meldahls plan for "Gammelholms Bebyggelse", der blev vedtaget og fulgtes, bortset fra at Botanisk Have (mf. tv.) flyttedes til Østervold, sådan at Herluf Trolles Gade kunne forlænges mod nord, ligesom karreen nedenfor opdeltes i to – af Cort Adelers Gade.

Plan, **1859, Københavns Bymuseum**

Meldahl lagde selv for med Navigationsskolen i Havnegade (1864-65). Tv. begyndelsen til Niels Juels Gade.

Af fiskale grunde ønskede Rigsraadet nemlig – og pengemændene støttede op – den økonomisk mest givtige udnyttelse af de frigjorte arealer. Det imødekam Meldahl – i modsætning til andre fx G.F. Hetsch, hvis planer bevarede visse af værftets "perler". Meldahl raserede alt – undtagen Holmens Kirke og Kunstakademi-

En anden tidlig bebyggelse (1872), på hjørnet af Holbergsgade og Peder Gade. Bemærk den lille rest af Reberbanen tv.

Foto, 1865, **Københavns Bymuseum**

komplekset – og kvitterede med mursten og makadamiserede gader.

Det Kongelige Bibliotek

Det, der trods alt har overlevet, og det, der er overleveret ved hjælp af tekst- og billedskildringer, prospekter og kort, opstalter og planer, rækker dog til et vist skøn over forholdene på admiralens tid.

En lille rest af værftsbygningerne er bevaret.

Charlottenborg – Kunstakademiet. Haven med bygninger i baggrunden. Th. palæet (1672-77) med sidebygning. Tv. Chr. 3.'s **reberbane** (1555), bag hvilken Fr. 2.'s **magasinbygning** (1579), begge brugt af Akademiet som Skulpturskole.

Gammelholm noget før Niels Juel. I midten fra venstre: Slotsholmen med Holmens Bro. Fr. 2.'s våbensmedje (1562), der i 1619 blev til Holmens Kirke. Bagved Nikolaj Kirke. Mf. Holmens Kanal med broen / hovedindgangen [Bremerholms Låge] til af værftsområdet. Vist er kun dettes sydvestre del. Der nordøstre halvdel af værftsområdet er med kunstnerisk frihed blevet til et helt hav med skibe. Th. i midten reberbanen (1555) med magasinbygninger i hver ende. Foran ses th. "Grønningen" og tv. det vandområde, der blev til Dokken. Langs stranden tre beddings og, ved kanalens munding, begyndelsen til Stalbygningen.

X og **Y**: Nyt og gammelt ståsted for Niels Juel-

Foto, **Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase**, DT107853.

monumentet.

Udsnit af "Kiöbenhaffn Hafnia ...", kobberstik, **Det Kongelige Bibliotek**, Müllers Pinakotek 17, 8, II. fol., **Den Nationale Billedbase**, mp002572. Et helt panorama af samme type er vist nedenfor.

Vi kender således lokaliseringen – langs Gammelholms havnefront – af de faciliteter, der satte Niels Juel i stand at udvikle Rigets flåde. Ved hjælp af billeder kan vi, så at sige, beskrive hans færden mellem den store Bedding og Dokken – bl.a. over Chalupgravs-broen, der roligt tør kaldes, centrum for heltens virke i land.

Centrum for Niels Juels virke såvel i land, som når han stod ud:

Vi ved også, at de småbåde, der var forbindelsen mellem land og skibene i havneløbet, kom fra nævnte Chalupgrav, der stort set løb, hvor Peder Skrams Gade ligger i dag. Vi kender endog til det brugte ombord- og ilandstigningssted.

Den flådestyrke, der fx stod ud i foråret 1677 – til bedrifterne ved Møn og i Køge Bugt, samledes her udfor.

Det er oplagt, at admiralen har overskuet og mønstret sine stridskræfter herfra, før han – ad trappen tv. for broen – steg om bord i chaluppen, der befordrede ham ud til den ventende flåde.

Nordøstre Bedding med reberbanen i baggrunden tv. Umiddelbart bag denne lå **Dokken**, hvorefter den mindre, Sydvestre bedding. Foran løb **Chalupgraven**.

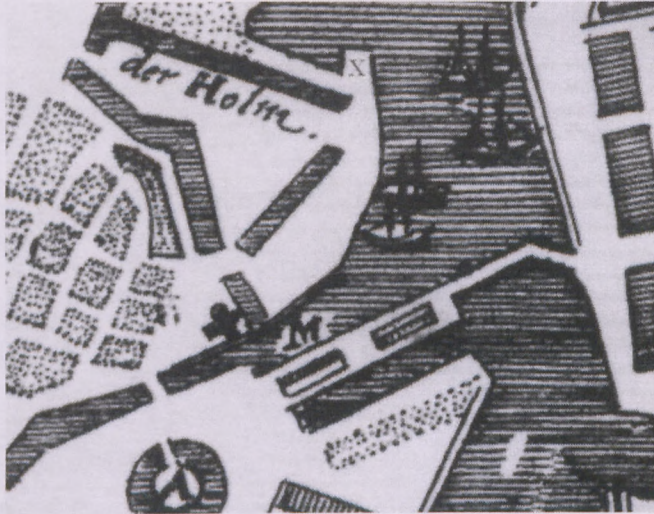

Denne udmundede under forbindelses**broen** mellem bedding og dok. Tv. for broen den **trappe**, hvorfra der roedes til og fra orlogsskibene i havneløbet udenfor.

Udsnit af billeder, vist i deres helhed nedenfor

Det er da også akkurat dette sted, som Københavns Kommune – *historisk* helt korrekt – har valgt til Niels Juel-

Gammelholm lidt før Niels Juels cheftid.

Udsnit af samtidigt tysk kort, visende Stormen på København **1659**. Ligesom ovenfor har den nordøstre del voldt fremstilleren visse problemer. Nederst, på Slotsholmen, Københavns Slot (tv.) og Børsen, Nybørs, foran Børsgården, samt Knippelsbro (th.).

X og **Y** er Niels Juel-mindesmærkets kommende

mindesmærkets nye ståsted.

Tilmed er den ny placering *symbolsk* rigtig.

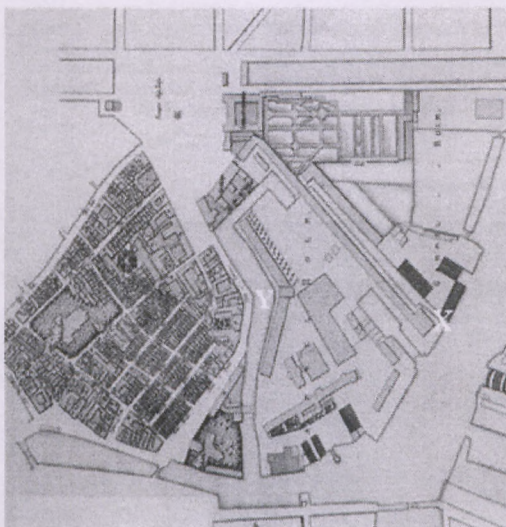
Helten kommer til præcidere præcist på midten af den *rekreative* strækning langs vandet mellem vort vel nok mest kendte maritime mindesmærke, Mindeankeret ved Nyhavn og Holmens, altså Flådens Kirke, hvor Niels Juel er stedt til hvile blandt andre store søhelte – kort sagt mellem grav og minde.

På det nye mindested får helten samme gode selskab, idet de gader, der munder ud i Havnepromenaden, meget passende hedder Herluf Trolles Gade, Cort Adellers Gade, Peder Skrams Gade, Tordenskjoldsgade og Niels Juels Gade.

Også den *æstetiske* side af sagen bringer det nye ståsted i orden.

Vi ved, som sagt, at Theodor Stein, værkets skaber, havde slaget i Køge Bugt i tankerne, da han udformede "Niels Juels Billedstøtte", og vi ved, at Stein forestillede sig admiralen i positur mellem hav og himmel, kommanderende: "Nu er det tid!", da han modellerede den autoritativt gestikulerende figur. På Gammelholms Havnepromenade får han foruden vandet den vidde og høje himmel, der svarer til statuens positur. Hvilken forskel fra de fængselslignende forhold i Holmens Kanal,

Gammelholm 60 år efter Niels Juel. Tilkommet siden Niels Juels tid er Admiralitetet [Generalkommissariatet (1706) og embedsboligen for Holmens chef (1732-34)] på kirkesiden af Størrestræde og Magasinbygningen

Niels Juels indsats og udgangspunktet for hans bedrifter rekonstrueret nedenfor.

hvor slaget – mod trafikken – er tabt på forhånd.

Ved hjælp af den smule, der har fået lov til at overleve til i dag, samt de overleverede oplysninger, som de i det foregående viste eksemplerne turde anskueliggøre, er basen for

Vand, åben himmel og stor vidde.

Ubekendt, "Seeslacht zwichen den Königl. ..." / Slaget i Køge Bugt, 1677, kobberstik, **Det Kongelige Bibliotek**, Müllers Pinakotek 7, 55, I. fol., **Den Nationale Billedbase**, mp002077

Er det **Niels Juel**, vi vil mindes, angiver rekonstruktionen det rette ståsted for hans monument - nemlig i centret for hans virksomhed med at opbygge og udvikle flåden, og hvorfra han tog afsæt, når han stod ud for at vinde sine legendariske sejre.

Samme sted er også det rette, hvis **Theodor Steins intentioner** med værket ønskes tilgodeset.

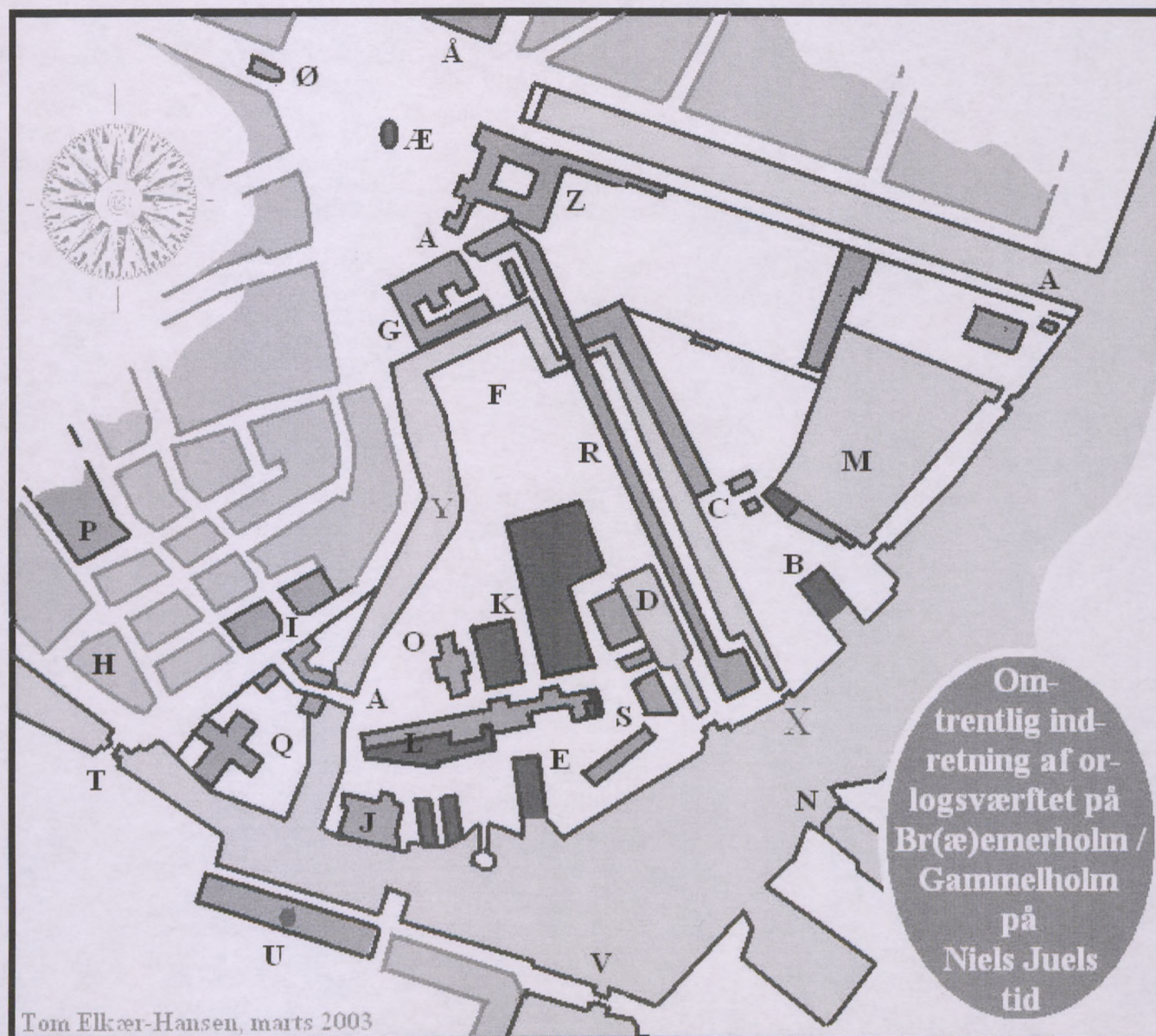
Vil vi derimod mindes den håbløse sidste fjerdedel af 1800-tallet – ja, så lad dog helten stå – i den fordums afløbsrende – eller et hvilket som helst andet sted, der måtte forekomme passende i den sammenhæng. Nogen speciel tilknytning til Holmens Kanal

har Niels Juel ikke!

Rekonstruktion:

A: Fra venstre: Hovedindgangen, "Brømerholms låge", fra Størrestræde over Holmens Kanal; Kgs. Nytorv-indgangen", oprettet af Chr. 4. for at lette værftsarbejderne fra Nyboder; Nyhavns Hoved-

indgangen med "Skulkenby Porten" og "Frostenborg Vagt. **B:** Nordøstre Bedding. **C:** Chalupskur og -grav, der udmunder under broen med afsejlingstrappen. **D:** Dokken, senere "Gamle Dok". **E:** Sydvestre Bedding. **F:** "Grønningen", Holmens grøntsagsforsyning. **G:** "Gjethuset" (1671), kanonstøberi. Her støbtes Chr. 5. på "Hesten" (1688) og Saly's rytterstatue (Fr. 5.) til Amalienborg. **H:** Kong Hans' (1455-1513) værfts (o. 1510) formentlige beliggenhed. **I:** "Holmens Korscole", Chr. 4.'s skole for børn af ansatte på værftet – først i et tidligere kvæsthus øst for Holmens Kirke, senere (1663) i et større hus på hjørnet af Størrestræde, nu Holmens Kanal, og Ulkegade, senere Holmensgade, nu Bremerholm. **J:** Stalbygning. **K:** "Kulhaugen" (nf.) og "Dellehaugen" (th.), hvor Københavns Brand (1795) opstod. **L:** Smedelængen med administrationen (th.). **M:** Mastegraven med arbejdshuse og skure. **N:** Nye Dok. **O:** Chef/admiralbolig. **P:** Nikolaj Kirke, **Q:** Holmens Kirke (1619) med kirkegård og urtegårde mod Størrestræde. **R:** Reberbanen (1555) med magasin (1579) mod nord og mod syd. **S:** Sejlmagerværksted og magasin. **T:** Holmens Bro fra Størrestræde til Slotspladsen på Slotsholmen. **U:** Børsen (1619 -40). **V:** Knippelsbro. **X:** Niels Juel-mindesmærkets kommende ståsted, hvor før afsejlingstrappen og forbindelsesbroen mellem den store Bedding og Dokken var, dvs. i centrum for admiralens / værftchefens virke. **Y:** Holmens Kanal, værftsområdets vestgrænse, tilkastet 1864, hvorefter Niels Juel-monumentet rejstes (1881). **Z:** Charlottenborg (1672-83) med have, senere Botanisk Have (1778-1874). **Æ:** "Hesten" (1688). **Ø:** Hovedvagten. **Å:** Niels Juels Palæ (1683-86), som han lod opføre for prisepenge, fof. vundet ved Slaget i Køge Bugt, senere Det Thottske Palæ, nu Den Franske Ambassade.

Niels Juels to medkombattanter og chefer:

Et er imidlertid at argumentere for en sag, som gjort ovenfor, noget ganske andet er det at skulle hamle op mod trylleord og rene besværgelser som "æergerligt og forkert" eller "uacceptabelt", og ikke andet, eller "helligbrøde" og "skammekrog", fordi modparten fattes argumenter for sin sag.

Hvis modstanderne eksempelvis forsøger at forsvare Holmens Kanal-anbringelsen af monumentet med, at der er Niels Juel "i nærheden af det fordums værft, hvor han ...", så svarer tilhængerne at flytningen

Albert Haelweg († 1673),
"Illustris et Generosus ... **Cort**
Sivertsen Adeler", kobber-
stik, **Det Kongelige**
Bibliotek, Müllers Pinakotek
9, 2. fol., **Den Nationale**
Billedbase, mp002175

P. Lelij / A. Blooteling, "d
Ed. Hr. **Cornelis Tromp** ...",
kobberstik 1676, **Det Kon-**
gelige Bibliotek, Müllers
Pinakotek 12, 63. fol., **Den**
Nationale Billedbase,
mp002335

måske, at "i nærheden af" kan være
så mange steder – det kan også
være ved siden af pølsemanden på
Kongens Nytorv – hvorfor ikke
placere admiralen på selve værftet,
endda i dettes centrum – mellem
dets to hjertekamre, den store
Bedding og Dokken?

Hertil har modstanderne kun det træk at kalde den nye
placering for et eller andet nedsættende – fx en
"skamplet" af en "ydmyg adresse" – hvordan en admiral
nu kan skamme sig eller føle sig ydmyget over at være i
nærheden af vandet. De mange argumenter, der er for
en flytning af monumentet – så det kan komme til at
fungere som et mindesmærke – besvarer modstanderne
med larmende tavshed – fx ved at skyde denne og hin
både det ene og andet i skoene, fortrinsvis ved hjælp af
antydninger, der dog ikke er til at misforstå.
Modstanderne og tilhængerne af, at Niels Juels statue
flyttes, taler med andre hvert deres sprog – de første af
nød dvs. af mangel på argumenter – og en sådan
diskussion dør som regel hurtig hen.

Det er baggrunden for den følgende sammenfatning i et
sprog, som alle formentlig forstår, billedernes. Disse
turde klargøre, hvor Niels Juel hører hjemme, og hvor
bestemt ikke – forudsat, at sagen altså drejer sig om –
Niels Juel!

Ubekendt (formentlig Albert
Haelwegh efter Wuchters), **Niels**
Juel, Kobberstik, **Det Kongelige**

Bibliotek, Müllers Pinakotek 10, 42,
I. 8vo, **Den Nationale Billedbase**,
mp003694

**Hvis det er Niels Juel, vi vil mindes med Theodor Steins
monument,
så gør vi det på en meget lidt overbevisende måde, som helten
er placeret nu – og har været det længe – faktisk altid.
Et udstyrsstykke af en trafikhelle,
det er, hvad vi har gjort den berømte admiral til.
Til stor irritation for trafikanterne.
Til glæde for hvem så?
For de indespærrende kontorfacaders tomme vinduesøjne?
Hvordan er det gået til?
Nedenfor følger historien!:**

Statuen af Niels Juel, set i fugleperspektiv fra Kongens Nytorv – fra en tid og på et tidspunkt, hvor trafikken ikke helt havde overmandet søhelten.

Foto, Sven Türck. **Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase**, DT104468

Først var der en holm:

Ubekendt, "Copenhagen, the Capital of Denmark", koloreret stik **før 1606**, hvor bastionen "udtil Stranden ved Kongelig Majestæts store Smedie på Bremerholm" førtes videre til Den østre Port.

Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase, DT000407

Hvis vandomgivelser rettedes af med volde og bastioner, så der fremkom en kanal:

Br(æ)merholm / Holmen / Gammelholm (tv.) – den sydvestlige halvdel – afgrænset af Reberbanen (øv. th.) og Kanalen foran Byvolden (sløjfet 1646-47).

Haas, I., "Hafnia Anno **1618**", kobberstik, **Det Kongelige Bibliotek**, Müllers Pinakotek 17, 5, III. fol., **Den Nationale Billedbase**, mp002567

Voldene og bastionerne sløjfedes, og byen bredte sig ud til kanalen. Mon Niels Juel nogensinde har stået i denne i levende live?

Helt sikkert ikke! Nok var han admiral, men gå på vandet kunne han næppe!:

Holmens Kanal foran Pechiers Gård og Holmens Kirke. I baggrunden, Det andet Christiansborg. Udsigten er set fra værftsområdet, og her har Niels Juel været flittigt til stede – specielt ved områdets havnefront, hvor beddingerne og dokken var placeret – men kanalen? Den udgjorde værftets grænse mod .

Venligst stillet til rådighed af **Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase**, DT104708

Alt var lutter idyl:

Udsigt fra Holmens Kanal 14 mod Gammelholm og Børsen, 1858.

Ubekendt fotograf

Så blev kanalen tilkastet (1864), ...:

Kanalen opfyldes. I baggrunden Børsen.

Venligst stillet til rådighed af **Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase**, DT006263

... og Niels Juel anbragtes som statue (1881) på et sted, hvor han aldrig havde sat sine ben som levende, der hvor kanalen forhen løb:

Niels Juel-mindesmærket set mod Peschiers Gård. I baggrunden Det tredje Christiansborg, og tv. anes Holmens Kirke.

Venligst stillet til rådighed af **Det Kongelige Bibliotek, Den Nationale Billedbase,** DT104499

I begyndelsen var der rimelig overensstemmelse mellem monumentets placering og dets hensigt. Theodor Steins intention med værket blev ikke sagt direkte imod:

Niels Juel-
mindesmærket set
mod (fv.)
Studerterforeningen,
Holbergsgade og Hotel
de l'Europe.

Venligst stillet til
rådighed af **Det
Kongelige Bibliotek,
Den Nationale
Billedbase,**
DT106169

Niels Juel-
mindesmærket set
mod Hotel Kongen af
Danmark / Kong
Frederik og Herholdts
Nationalbank (th.). I
baggrunden Holmens
Kirke.

Venligst stillet til
rådighed af **Det
Kongelige Bibliotek,
Den Nationale
Billedbase,**
DT106169

**Men tiden gik, omgivelserne ændredes, og Niels Juel begyndte at
forsvinde, ...:**